

33.1. Πατάτες -Γενικές Πληροφορίες

33.1.1. Εισαγωγή:

Οι πατάτες (επιστ. **Σολανόν το κονδυλόριζον, *Solanum tuberosum***) γνωστές και ως “γεώμηλο”, είναι φυτά που ανήκουν στην οικογένεια των Σολανιδών (Solanaceae). Καλλιεργείται για τους εδώδιμους κονδύλους, οι οποίοι είναι πλούσιοι σε άμυλο και αποτελούν τροφή μεγάλης θρεπτικής αξίας. Είναι φυτό ιθαγενές των υψιπέδων του Μεξικού, του Περού, της Χιλής και της Κολομβίας. Περιοχές όπου ζούσαν Ινδιάνοι, Ίνκας, και Αζτέκοι. Μεταφέρθηκε από τη Νότιο Αμερική στην Ισπανία από Ισπανούς εξερευνητές και γρήγορα επεκτάθηκε σε ολόκληρη την Ευρώπη. Η πατάτα είναι ευρύτατα διαδεδομένη στην Ελλάδα και αποτελεί τμήμα της βασικής διατροφής του πληθυσμού. Στη χώρα μας καλλιεργείται σε όλες σχεδόν τις εποχές από τη νότια Κρήτη μέχρι το Αμύνταιο και το Νευροκόπι στο βορρά. Η φύτευση αρχίζει το Δεκέμβριο στη νότια Κρήτη και τελειώνει το Απρίλιο στο Νευροκόπι.

Η κύρια καλλιέργεια πατάτας είναι η ανοιξιιάτικη.

Η σπορά της αρχίζει από τη νότια Κρήτη το Δεκέμβριο μήνα. Συνεχίζεται στη βόρεια Κρήτη, Πελοπόννησο και Θήβα τον Ιανουάριο, στην κεντρική Ελλάδα το Φεβρουάριο, Τρίπολη, Αμύνταιο και γενικά Μακεδονία Θράκη το Μάρτιο. Και τέλος τον Απρίλιο με αρχές Μαΐου στη Νάξο και το Νευροκόπι. Από τη στιγμή της φύτευσης, η πατάτα χρειάζεται 90 έως 120 ημέρες για τη συγκομιδή ανάλογα την πρωιμότητα της ποικιλίας και τις κλιματολογικές συνθήκες. Έτσι η συγκομιδή της ανοιξιιάτικης πατάτας αρχίζει τον Απρίλιο στη νότια Κρήτη και τελειώνει τον Αύγουστο με αρχές Σεπτεμβρίου στο Νευροκόπι, όπου παράγονται πατάτες εξαιρετικής ποιότητας. Οι ποικιλίες που συνήθως καλλιεργούνται είναι οι: Spunta, Liseta, Mondial, Fabula, Jaerla, Carlita, κ.α.

Σύμφωνα με στοιχεία του FAOSTAT οι μεγαλύτερες σε παραγωγή χώρες είναι η Κίνα που παράγει το 25% της παγκόσμιας παραγωγής και η Ινδία το 11,2%. Έπειτα έρχονται η Ρωσία με 7,9%, οι Η.Π.Α. με 5,6%, η Γερμανία με 2,8%, το Μπαγκλαντές με 2,2%, η Ολλανδία με 1,8%, η Γαλλία με 1,7%, η Τουρκία το 1,3% και άλλες χώρες με μικρότερες παραγωγές. Η Ελλάδα παράγει το 0,15% της παγκόσμιας παραγωγής.

33.1.2. Δείκτες Ωριμότητας

Ο προσδιορισμός του κατάλληλου χρόνου συγκομιδής, καθορίζεται με κριτήριο το μέγεθος των κονδύλων ανάλογα με την ποικιλία και αφού η επιδερμίδα τους έχει φελλοποιηθεί πλήρως.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1. Στις πρώιμες πατάτες που η συγκομιδή τους γίνεται την άνοιξη ή νωρίς το καλοκαίρι, η επιδερμίδα τους είναι ανεπαρκώς ανεπτυγμένη. Επίσης μελανιάζουν, παθαίνουν εκδορές ή ζαρώνουν εύκολα και είναι γενικά πιο φθαρτές σε σχέση με τις καλά ώριμες πατάτες της καλοκαιρινής σοδιάς.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2. Για να αυξηθεί ο χρόνος αποθήκευσης, οι πατάτες πρέπει να φελλοποιούν την επιδερμίδα τους με ξήρανση για 8 ημέρες στους 15° C με σχετική υγρασία 95%.

33.1.3. Ποιοτικοί Δείκτες

Οι ποιοτικοί δείκτες προσδιορίζονται από τα πιο κάτω:

1. Το μέγεθος των πατατών, το σχήμα, χωρίς ελαττώματα καλά σχηματισμένες τουλάχιστον κατά το 70% έως 80%.
2. Τη σταθερότητα της επιδερμίδας τους. Να είναι καλά φελλοποιημένες, απαλλαγμένες από προσκολλημένα τμήματα εδάφους, ελεύθερες από μώλωπες, γδαρσίματα ή εκδορές ή άλλα ελαττώματα.
3. Την ελευθερία από ρωγμές ανάπτυξης, βλάβστησης, ζημιές από έντομα, πρασίνισμα κ.λπ.

***Τα παραπάνω κείμενα αποτελούν αποσπάσματα από το βιβλίο μας «Λαχανικά: Μακροχρόνια Συντήρηση, τα μυστικά».**